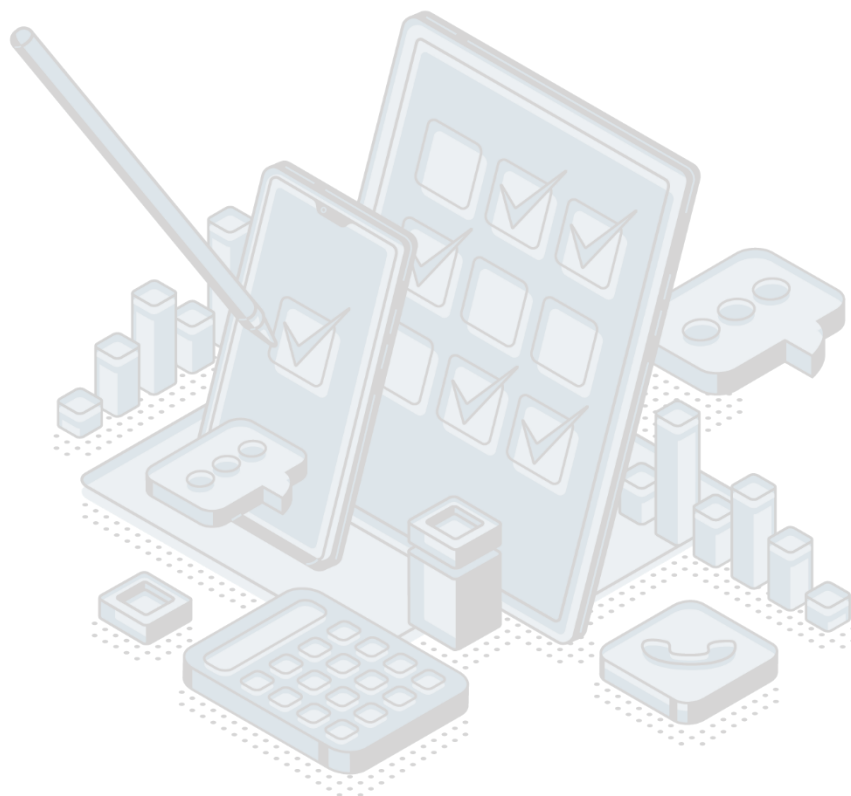

IZVJEŠTAJ O KVALITETU

Indeks prometa u uslugama 2023

Odgovorno lice: Jelena PRELEVIĆ

Naziv odsjeka: Odsjek statistike kratkoročnih indikatora

Sadržaj:

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju	3
1.1 Svrha, cilj i predmet istraživanja	3
1.2 Pravni osnov	3
1.3 Statističke jedinice	3
1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja	3
1.4.1 Sektori	3
1.4.2 Statistička populacija	3
1.5 Referentna geografska oblast	3
1.6 Koncepti i definicije	3
1.7 Klasifikacije	4
1.8 Frekvencija prikupljanja podataka	4
1.9 Dinamika objavljivanja podataka	4
1.10 Metodologija	4
1.11 Bazni period	4
1.12 Jedinica mjere	4
1.13 Izvor podataka	4
1.14 Metod prikupljanja podataka	4
2. Relevantnost - Korisnici podataka	4
2.1 Potrebe korisnika	4
2.2 Zadovoljstvo korisnika	5
3. Tačnost i pouzdanost	5
3.1 Tačnost - Opšta ocjena	5
3.2 Uzoračka greška	5
Indikatori uzoračke greške	5
3.3 Neuzoračka greška	5
3.3.1 Greška obuhvata	5
Indikator greške obuhvata	5
3.3.2 Greška mjerenja	6
3.3.3 Greška neodaziva	6
Stopa neodaziva jedinica	6
Stopa neodaziva na temu	6
3.3.4 Greška u obradi podataka	6
Stopa imputacije	6
3.4 Sezonska prilagođavanja	6
3.5 Revizija podataka	6
3.5.1 Politika revizije podataka	6
3.5.2 Praksa revizije podataka	6
3.5.3 Prosječna veličina revizije podataka	6
4. Pravovremenost i tačnost objave podataka	6
4.1 Pravovremenost	6
Vremenski jaz objave preliminarnih podataka	6
Vremenski jaz objave konačnih podataka	7
4.2 Tačnost objave podataka	7
5. Dostupnost i jasnoća	7
5.1 Kalendar objave podataka	7
5.2 Pristup Kalendaru objave podataka	7
5.3 Saopštenja	7
5.4 Publikacije	7
5.5 Online baza podataka	8
5.6 Dostupnost mikro podacima	8
5.7 Popunjenost metadata	8
6. Uporedivost	8
6.1 Prostorna uporedivost	8
6.2 Vremenska uporedivost	8
Indikator za uporedivost u vremenu	8

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju

1.1 Svrha, cilj i predmet istraživanja

Cilj istraživanja je prikupljanje podataka neophodnih za obračun indeksa ukupnog prometa u uslužnim djelatnostima.

1.2 Pravni osnov

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Službeni list Crne Gore" br. 018/12 i 047/19) definisane su odredbe za prikupljanje, obradu i diseminaciju podataka. Zakon pruža Upravi za statistiku pravno ovlaštenje da prikuplja i pristupa podacima potrebnim za sprovođenje Programa i Godišnjeg plana. Zakon daje prioritet upotrebi administrativnih podataka, kao i pravo pristupa individualnim podacima koji su rezultat istraživanja ostalih proizvođača zvanične statistike. Kao dopuna zakonskim odredbama, Uprava za statistiku je potpisala više memoranduma o saradnji sa imaocima administrativnih podataka.

EU regulative kojima se definiše ova oblast statistike:

- 1) REGULATION (EU) 2019/2152 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 27 November 2019 on European business statistics.
- 2) COMMISSION IMPLEMENTING REGULATION (EU) 2020/1197 of 30 July 2020 laying down technical specifications and arrangements pursuant to Regulation (EU) 2019/2152 of the European Parliament and the Council on European business statistics.

1.3 Statističke jedinice

Jedinice posmatranja su sva preduzeća (privredna društva) u Crnoj Gori koja su predala PDV prijavu Upravi prihoda i carina Crne Gore.

1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja

1.4.1 Sektori

Izvještajne jedinice su poslovni subjekti klasifikovani u Statističkom poslovnom registru sa pretežnom djelatnosti u sledećim uslužnim delatnostima: G_X_G47, H, I, J, M_X_M701, 721, 722, 750 i N_X_N771,772, 773, 774, 811, 813 NACE Rev. 2.

1.4.2 Statistička populacija

Okvir za uzorak je baziran na podacima iz Statističkog poslovnog registra Uprave za statistiku Crne Gore i obuhvata sve aktivne poslove u oblasti G_X_G47, H, I, J, M_X_M701, 721, 722, 750 i N_X_N771, 772, 773, 774, 811, 813 NACE Rev. 2.

1.5 Referentna geografska oblast

Crna Gora

1.6 Koncepti i definicije

Indeksi prometa u uslugama pokazuju dinamiku vrijednosti prometa u posmatranom sektoru ostalih usluga.

Promet robe bez PDV-a predstavlja vrijednost ukupnog prometa koji je privredno društvo ostvarilo u toku izvještajnog kvartala na teritoriji Crne Gore i iskazuje se u eurima. Obuhvata se ukupan promet koji je preduzeće ostvarilo, bez obzira da li je ostvaren u nekoj drugoj djelatnosti.

Obrađuje se vrijednost prometa bez PDV-a u izvještajnom kvartalu.

1.7 Klasifikacije

- ✚ Statistička klasifikacija ekonomskih djelatnosti u Evropskoj uniji - NACE Rev. 2

1.8 Frekvencija prikupljanja podataka

Kvartalno.

1.9 Dinamika objavljivanja podataka

Podaci se objavljuju kvartalno.

1.10 Metodologija

Metodologija indeksa prometa u uslugama je dostupna na linku: [Metodologija](#)

1.11 Bazni period

Bazna godina je 2015. godina.

1.12 Jedinica mjere

Podaci dobijeni ovim istraživanjem izraženi su u procentima.

1.13 Izvor podataka

Izvor podataka je administrativni - Uprava prihoda i carina (podaci o prometu na osnovu PDV prijave).

1.14 Metod prikupljanja podataka

Po završetku kvartala, Uprava za statistiku dobija bazu podataka u elektronskoj formi iz Uprave prihoda i carina, o sljedećim varijablama: o prometu, obračunatom PDV-u i broju radnika svih privrednih subjekata.

2. Relevantnost - Korisnici podataka

2.1 Potrebe korisnika

Međunarodni korisnici:

- ✚ Eurostat;
- ✚ Svjetska banka;
- ✚ UN organizacije;
- ✚ Međunarodni monetarni fond.

Nacionalni korisnici:

- ✚ Ministarstva i drugi organi javne uprave;
- ✚ Lokalne samouprave i drugi organi lokalne uprave;
- ✚ Centralna banka;
- ✚ Nevladine organizacije;
- ✚ Studenti;
- ✚ Istraživači;
- ✚ Mediji.

2.2 Zadovoljstvo korisnika

Uprava za statistiku je usvojila Strategiju upravljanja kvalitetom, Vodič za implementaciju Strategije upravljanja kvalitetom, kao i Implementacioni plan za sprovođenje politike kvaliteta. U cilju mjerenja stepena do kojeg ispunjava svoje obaveze prema korisnicima i u sklopu nove politike kvaliteta, Uprava za statistiku je sprovedla istraživanje o zadovoljstvu korisnika. Rezultati istraživanja dostupni su na web stranici Uprave za statistiku, link: [Izveštaj o zadovoljstvu korisnika](#)

3. Tačnost i pouzdanost

3.1 Tačnost - Opšta ocjena

Istraživanje se zasniva na administrativnom izvoru podataka (Uprava prihoda i carina Crne Gore). Shodno sporazumu o saradnji zaključenog u Podgorici septembra 2010. godine između Uprave za statistiku i Uprave prihoda i carina dostavljaju se podaci o prometu na osnovu PDV prijave u elektronskoj formi.

3.2 Uzoračka greška

Nije relevantno.

Indikatori uzoračke greške

Nije relevantno.

3.3 Neuzoračka greška

Nije relevantno.

3.3.1 Greška obuhvata

Nije relevantno.

Indikator greške obuhvata

Nije relevantno.

3.3.2 Greška mjerenja

Nije relevantno.

3.3.3 Greška neodaziva

Nije relevantno.

Stopa neodaziva jedinica

Nije relevantno.

Stopa neodaziva na temu

Nije relevantno.

3.3.4 Greška u obradi podataka

Nije relevantno.

Stopa imputacije

Nije relevantno.

3.4 Sezonska prilagođavanja

Nije relevantno.

3.5 Revizija podataka

3.5.1 Politika revizije podataka

Uprava za statistiku je usvojila politiku revizije i ista je dostupna na linku: [Politika revizije](#)

3.5.2 Praksa revizije podataka

Nije dostupno.

3.5.3 Prosječna veličina revizije podataka

Nije dostupno.

4. Pravovremenost i tačnost objave podataka

4.1 Pravovremenost

Podaci se objavljuju 50 dana nakon isteka referentnog perioda.

Vremenski jaz objave preliminarnih podataka

Indikator pravovremenosti objave preliminarnih podataka predstavlja vrijeme između datuma posljednjeg dana referentnog perioda i datuma objave prvih podataka.

On se može prikazati formulom:

$$T1 = d_{\text{fst}} - d_{\text{ref}}$$

T1 = 50 dana

dfrst - datum izlaska prvih rezultata;

dref - poslednji dan (datum) referentnog perioda.

Rokovi za objavljivanje podataka indeksa prometa u uslugama u toku 2023. godine su ispunjeni u skladu sa kalendarom objavljivanja.

Vremenski jaz objave konačnih podataka

Indikator pravovremenosti objave konačnih podataka predstavlja vrijeme između datuma poslednjeg dana referentnog perioda i datuma objave konačnih podataka.

Podaci istraživanja Indeksa prometa u uslugama se objavljuju 50 dana nakon završetka referentnog perioda u skladu sa Kalendarom objavljivanja podataka.

Podaci preliminarnog saopštenja se tretiraju kao preliminarni sve do izlaska narednog saopštenja pa je vremenski jaz objave konačnih podataka u kvartalnom istraživanju o indeksu prometa u uslugama 110 dana.

4.2 Tačnost objave podataka

Indikator tačnosti predstavlja vremensku razliku između stvarne objave podataka i planirane objave podataka.

P3 = dact - dsch

Što se tiče istraživanja ostale usluge, tačnost = 0, što znači da su podaci objavljeni u skladu sa Kalendarom objavljivanja podataka.

5. Dostupnost i jasnoća

5.1 Kalendar objave podataka

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Službeni list Crne Gore" br. 018/12 i 047/19) se propisuje da proizvođači zvanične statistike pripremaju, ažuriraju i objavljuju Kalendar objavljivanja statističkih podataka. Objavljuje se na internet stranici Uprave za statistiku najkasnije do 20. decembra za narednu godinu, za sve proizvođače zvanične statistike koji uključuje datume objavljivanja statističkih podataka. Svaka promjena u datumu objavljivanja u Kalendaru objavljuje se unaprijed u skladu sa Procedurom o neplaniranim revizijama.

5.2 Pristup Kalendaru objave podataka

Kalendar objavljivanja statističkih podataka dostupan je na sledećem linku: [Kalendar objavljivanja](#)

5.3 Saopštenja

Saopštenje o Indeksu prometa u uslugama je objavljeno na sledećem linku: [Saopštenje](#)

5.4 Publikacije

Sve publikacije koje objavljuje Uprava za statistiku dostupne su na sledećem linku: [Publikacije](#)

5.5 Online baza podataka

Podaci su dostupni na sljedećem linku: [Baza podataka](#)

5.6 Dostupnost mikro podacima

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Službeni list Crne Gore" br. 018/12 i 047/19) regulisana su pravila pod kojim spoljni korisnici mogu dobiti pristup individualnim podacima za potrebe istraživanja. Članom 58 definisane su vrste naučnih i istraživačkih organizacija koje mogu dobiti takve podatke. Davanje individualnih podataka bez identifikatora moguće je isključivo na pisani zahtjev naučno-istraživačkih ustanova, u svrhu obavljanja naučno-istraživačke djelatnosti, kao i međunarodnih statističkih organizacija i proizvođača statistike iz drugih država. Istraživački subjekt potpisuje Ugovor sa Upravom za statistiku, kao i Izjavu o poštovanju principa povjerljivosti. Proizvođači zvanične statistike vode posebnu evidenciju o korisnicima i o svrsi za koju su statistički podaci dati na korišćenje.

5.7 Popunjenost metadate

Stopa popunjenosti metadate predstavlja odnos broja popunjenih metadate podataka u odnosu na ukupan broj prihvatljivih metadate polja. Za kvartalno istraživanje ostale usluge, stopa popunjenosti metadate podataka iznosi 100%.

6. Uporedivost

6.1 Prostorna uporedivost

Indikatori dobijeni na osnovu podataka iz istraživanja o Indeksu prometa u uslugama u potpunosti su uporedivi sa odnosnim pokazateljima u zemljama EU, odnosno sa svim zemljama koje koriste istu metodologiju koja je harmonizovana sa standardima EU.

6.2 Vremenska uporedivost

Podaci istraživanja o Indeksu prometa u uslugama su u potpunosti uporedivi tokom vremena i dostupni su od 2010. godine na sajtu MONSTAT-a u dijelu Podaci, link: [Podaci](#)

Indikator za uporedivost u vremenu

Dužina uporedivih vremenskih serija se izračunava sledećom formulom:

$$CC1 = Jlast - Jfirst + 1$$

Jlast - broj poslednjeg referentnog perioda objavljene statistike;

Jfirst - broj prvog referentnog perioda uporedive statistike.